DE NEDERLANDSE STEM

VERKIEZINGSPROGRAMMA

De Stem van Brabant

Ons programma voor de Provinciale Statenverkiezingen in Noord-Brabant

STEMDAG 17 MAART 2027

De Nederlandse Stem · Noord-Brabant
Provinciale Statenverkiezingen 2027
Concept · november 2026

Sociaal waar het moet.
Duidelijk waar het nodig is.

INHOUD

Inhoud

Ons programma voor Noord-Brabant in tien hoofdstukken. Elk hoofdstuk begint met wat wij beloven en eindigt met wat wij gaan doen. Die punten zijn genummerd, zodat u ons erop kunt aanspreken.

·	Voorwoord	2
01	De Stem van Brabant	3
02	Openbaar vervoer & mobiliteit	5
03	Wonen & ruimte	7
04	Landbouw, natuur & stikstof	9
05	Energie & klimaat	11
06	Veiligheid & ondermijning	13
07	Migratie & draagkracht	15
08	Economie & werk	17
09	Cultuur, identiteit & sport	19
10	Bestuur & financiën	21
·	Slotwoord	23

De Nederlandse Stem
Bruistensingel 500, kamer 1.1 · 5232 AH 's-Hertogenbosch
085 3696 274 · info@denlstem.nl · www.denederlandsestem.nl
KvK 42053911 · btw NL869496062B01 · IBAN NL34 RABO 0174 5080 69

Sociaal waar het moet.
Duidelijk waar het nodig is.

VOORWOORD

Voorwoord

Beste Brabander,

Ik ben Brabander, en ik ben er trots op. Ik ken onze provincie van mijn studie en mijn werk, en van de achterbank én het stuur van de bus. Ik zie hoe belangrijk goed openbaar vervoer is, hoe moeilijk het voor jongeren kan zijn om een woning te vinden en hoeveel onzekerheid er bij onze boeren leeft.

De Nederlandse Stem is opgericht omdat het anders moet. Omdat de politiek weer moet doen waarvoor ze bedoeld is: luisteren, beschermen en leveren. Dat geldt in Den Haag, maar net zo goed in 's-Hertogenbosch. Juist de provincie beslist over zaken die u elke dag merkt: de bus, de wegen, waar gebouwd mag worden en de toekomst van ons platteland.

Daarom doen wij op 17 maart 2027 voor het eerst mee aan de Provinciale Statenverkiezingen in Noord-Brabant.

Dit programma is opgesteld vanuit onze overtuigingen, de ervaringen van onze leden en de zorgen die leven onder Brabanders. Het is geen verlanglijst, maar een koers. We maken onderscheid tussen wat de provincie zelf kan doen en waarvoor we andere overheden nodig hebben. Zo weet u waarvoor wij ons inzetten en waarop u ons kunt aanspreken.

Wij kiezen voor duidelijkheid waar nu twijfel is. Voor verantwoordelijkheid waar nu wordt doorgeschoven. En voor betrokkenheid waar nu afstand is.

> **Brabant verdient een stem die luistert. Wij willen die stem zijn.**

Thomas Verberne
Voorzitter en partijleider De Nederlandse Stem

HOOFDSTUK 01

De Stem van Brabant

De Nederlandse Stem doet op 17 maart 2027 mee aan de Provinciale Statenverkiezingen in Noord-Brabant, omdat de stem van Brabanders weer leidend moet worden in het provinciehuis.

Brabant is een provincie om trots op te zijn. Een provincie van harde werkers en echte ondernemers, van dorpen waar je elkaar nog kent, van carnaval, verenigingen en gemeenschapszin. Een provincie waar we het samen doen.

Toch voelen steeds meer Brabanders dat hun stem niet meer wordt gehoord. De bus naar het dorp verdwijnt. Jongeren vinden geen woning in hun eigen kern. Boeren weten niet waar ze over vijf jaar staan. Windparken en opvanglocaties worden over de hoofden van inwoners heen besloten. En in het provinciehuis lijkt Brabant soms vooral te bestaan uit plannen op papier. Dat moet anders.

Wie wij zijn

De Nederlandse Stem is een sociaal-conservatieve partij, opgericht in 2026. We zijn een nieuwe politieke beweging van mensen die midden in de samenleving staan. Mensen die werken, studeren, ondernemen en actief zijn in hun dorp of wijk. Wij geloven dat goede politiek begint bij luisteren naar inwoners. Ons partijkantoor staat in ’s-Hertogenbosch, midden in Brabant.

> **Sociaal waar het moet.**
> **Duidelijk waar het nodig is.**

Sociaal voor wie het nodig heeft: de oudere die afhankelijk is van de bus, de starter die een woning zoekt, de boer die perspectief verdient. Duidelijk waar het nodig is: bij migratie, bij criminaliteit en bij een overheid die te vaak praat en te weinig levert. Daarbij staan drie waarden centraal, net als in ons landelijke programma: **vrijheid, veiligheid en betrokkenheid**.

Waarom wij meedoen

De provincie gaat over meer dan veel mensen denken: het openbaar vervoer, de provinciale wegen, waar gebouwd mag worden, de toekomst van het platteland, de energietransitie en de veiligheid in het buitengebied. Onderwerpen die elke Brabander raken. Wij vinden dat die keuzes dichter bij de inwoner moeten worden gemaakt. Met meer luisteren, meer duidelijkheid en meer resultaat. Niet alleen rond verkiezingen, maar elke dag.

Onze drie speerpunten voor Brabant

1. **Betaalbaar wonen en leefbare dorpen.** Brabanders moeten in hun eigen dorp of stad kunnen blijven wonen. Ruimte voor woningbouw in stad én dorp, voor starters en ouderen, en de school, de huisarts en het dorpshuis zo veel mogelijk in het dorp. Hoofdstuk 3 en 9.
2. **Een toekomst voor onze boeren en het Brabantse landschap.** Duidelijke en uitvoerbare regels, geen strengere eisen dan in de rest van Nederland, binnen de wettelijke natuurregels, en geen dwang. Natuur samen met boeren, schoon water en een leefbaar platteland. Hoofdstuk 4.
3. **Een bereikbaar, veilig en leefbaar Brabant.** Een bus die komt, veilige wegen en goede verbindingen tussen stad en dorp. Geen ruimte voor criminelen in het buitengebied. En een provincie die inwoners betrekt bij besluiten over hun eigen leefomgeving. Hoofdstuk 2, 6 en 10.

Onze koers

Dit programma is geen verlanglijst, het is een koers. Bij onze voorstellen maken we duidelijk wat de provincie zelf kan doen en waarvoor we andere overheden nodig hebben. Zo weet u waarvoor wij ons inzetten en waarop u ons kunt aanspreken. De stem van Brabant moet weer leidend worden in het provinciehuis.

HOOFDSTUK 02

Openbaar vervoer & mobiliteit

Brabant is groot, en wie in een dorp woont weet hoe belangrijk een bus kan zijn. Voor jongeren op weg naar school, ouderen op weg naar de huisarts en iedereen zonder auto is de bus de verbinding met de rest van de provincie.

Toch gaat het te vaak mis. De provincie kiest steeds meer voor snelle lijnen tussen de grote plaatsen, terwijl kleine kernen vaak alleen nog vervoer krijgen dat je vooraf moet reserveren. In 2025 ging 1 op de 100 busritten niet door, terwijl de provincie zelf maximaal 0,2% als norm stelt.

Tegelijk is de auto voor veel Brabanders geen luxe maar een noodzaak. Wie in het buitengebied woont of ’s nachts werkt, heeft vaak geen alternatief. Wij willen een Brabant waarin iedereen weg kan, ook zonder auto en ook vanuit het kleinste dorp.

Dit beloven wij

1. **Bereikbaarheid.** Geen kern verliest het openbaar vervoer zonder onderzoek, onderbouwing en inspraak.
2. **Betrouwbaarheid.** Maximaal 0,2% rituitval door oorzaken bij de vervoerder, vastgelegd in de concessies.
3. **Inspraak.** Geen grote wijziging van een buslijn zonder dat inwoners vooraf kunnen meepraten.

Waar wij voor staan

Waar genoeg reizigers zijn, hoort een vaste buslijn te rijden. Waar weinig vraag is, zijn Bravoflex en de buurtbus prima oplossingen, zolang ze betrouwbaar, betaalbaar en toegankelijk zijn. Zulke keuzes maken we op basis van cijfers en onderzoek, en niet zonder de mensen die het raakt: inwoners, reizigers en chauffeurs.

Een bus die op de dienstregeling staat, moet ook rijden. Verduurzaming is goed, maar mag nooit ten koste gaan van ritten. En de auto blijft voor veel Brabanders nodig. Daarom gaan veiligheid en onderhoud van provinciale wegen voorop, en pakken we files aan waar ze structureel zijn. Landelijk pleiten wij voor lagere OV-tarieven; als provincie doen we wat binnen onze concessies kan om de bus betaalbaar te houden.

Wat wij gaan doen

2.1 Bij elke concessie eerst per kern de vraag in kaart brengen en daar de vorm van vervoer op afstemmen. Zitten er structureel veel reizigers in Bravoflex, dan onderzoeken we of een vaste lijn beter is

2.2 Een buslijn schrappen of omzetten kan alleen als de provincie vooraf laat zien wat dat betekent voor het dorp, en inwoners kunnen reageren

2.3 De norm van maximaal 0,2% rituitval hard in de concessies vastleggen, met gevolgen als de oorzaak bij de vervoerder ligt. Elk jaar maken we openbaar hoe vervoerders presteren

2.4 Laten onderzoeken of er een provinciale korting kan komen voor jongeren tot 18 jaar en AOW-gerechtigden. Bravoflex wordt nooit duurder dan de gewone bus

2.5 In de concessies eisen stellen aan pauzeplekken, haalbare rijtijden en de aanpak van agressie tegen chauffeurs, binnen wat de aanbesteding toelaat

2.6 Elektrische bussen invoeren zodra laadplekken en stroom geregeld zijn, en tot die tijd ander materieel laten rijden

2.7 Gevaarlijke N-wegen en kruispunten aanpakken, structurele files oplossen en achterstallig onderhoud voorkomen. Grond hiervoor verwerven we alleen vrijwillig

2.8 Doorgaan met snelfietspaden en vrijliggende fietspaden tussen dorpen en steden, zodat de fiets een echt alternatief wordt

HOOFDSTUK 03

Wonen & ruimte

Wie in Brabant opgroeit, moet er ook kunnen blijven wonen. Toch lukt dat steeds minder mensen.

Jongeren vertrekken uit hun dorp omdat er niets te huur of te koop is. Ouderen willen kleiner wonen, maar vinden niets geschikts in hun eigen kern. Volgens de provincie moesten er vanaf 2025 tot en met 2030 nog ruim 115.000 woningen bij in Brabant. Dat lukt niet als alles in de grote steden wordt gebouwd en elke aanvraag vastloopt in regels en stikstofberekeningen.

Ons antwoord is simpel: bouwen, in de stad en in het dorp, voor starters, ouderen en eigen inwoners. En zuinig zijn op wat een dorp levend houdt, zoals de school, de huisarts en het dorpshuis.

Dit beloven wij

1. **Bouwen in elk dorp.** Geen provinciale regel houdt kleinschalige woningbouw naar de eigen behoefte van een dorp onnodig tegen.
2. **Eigen inwoners eerst.** Meer kansen voor inwoners met een band met hun dorp of stad, en geen voorrang alleen omdat iemand statushouder is.
3. **Levende dorpen.** We zetten provinciale middelen en bevoegdheden in om basisscholen, huisartsen en ontmoetingsplekken zo veel mogelijk voor dorpen te behouden.

Waar wij voor staan

Elk dorp moet kunnen groeien naar de eigen behoefte, op plekken waar dat veilig en verantwoord kan: binnen de kom, aan de dorpsrand en op vrijgekomen boerenerven. Wij streven ernaar dat minstens twee derde van de nieuwbouw betaalbaar is, volgens de landelijke definities voor sociale huur, middenhuur en betaalbare koop. Ouderen moeten kunnen doorstromen naar een gelijkvloerse woning in hun eigen omgeving.

Wie een band heeft met zijn dorp of stad, verdient daar meer kans op een woning. Een verblijfsstatus is op zichzelf geen reden voor voorrang; wie urgent is, krijgt voorrang, ongeacht afkomst. Gemeenten blijven verantwoordelijk voor de huisvesting van statushouders, en de provincie helpt hen met oplossingen buiten de sociale huur.

Wat wij gaan doen

3.1 De provinciale omgevingsverordening doorlichten en regels schrappen die kleinschalige dorpsuitbreiding onnodig tegenhouden

3.2 Herbestemming van vrijgekomen agrarische gebouwen en leegstaande panden naar woningen eenvoudiger maken

3.3 Bij gemeenten en corporaties sturen op een vast aandeel starters- en seniorenwoningen, en kleinschalige woonvormen zoals hofjes stimuleren

3.4 Provinciale procedures versnellen en natuurvergunningen sneller verlenen, binnen wat juridisch houdbaar is

3.5 In Den Haag en Brussel pleiten voor stikstofregels die woningbouw weer mogelijk maken. Zolang de huidige afspraken gelden, houden we ons eraan

3.6 Gemeenten helpen de ruimte voor lokale binding volledig te benutten, en samen met hen flexwoningen voor statushouders mogelijk maken zodat de voorrang op sociale huur kan verdwijnen

3.7 Met ruimtelijke ordening, openbaar vervoer en regionale samenwerking helpen om scholen, huisartsen en dorpshuizen in het dorp te houden

Bron woningbouwopgave: Provincie Noord-Brabant, rapportage regionale woondeals, september 2025.

HOOFDSTUK 04

Landbouw, natuur & stikstof

Brabant is een boerenprovincie. Generaties lang hebben boeren ons landschap gevormd en ons voedsel geproduceerd.

Toch weten veel agrarische ondernemers vandaag niet waar ze over vijf jaar staan. Regels veranderen voortdurend, deadlines schuiven op en investeringen van tienduizenden euro's blijken achteraf onzeker. Brabant stelde jarenlang strengere eisen dan de rest van Nederland, en boeren betaalden de prijs.

Wij geven boeren weer duidelijkheid. Wie wil blijven boeren, moet dat kunnen. Natuur ontwikkelen we samen met de mensen die het land bewerken.

Dit beloven wij

1. **Geen dwang.** De provincie zet geen dwang in tegen boerenbedrijven: geen gedwongen uitkoop en geen onteigening.
2. **Gelijke regels.** Brabant legt boeren geen strengere stalregels op dan de rest van Nederland.
3. **Natuur samen.** Nieuwe natuur alleen met vrijwillige medewerking van boeren en grondeigenaren.

Waar wij voor staan

Boeren verdienen perspectief en regels die langer meegaan dan één bestuursperiode. De provincie zet nooit dwang in tegen boerenbedrijven, ook niet voor wegen of andere projecten. Wie vrijwillig wil stoppen of omschakelen, krijgt een eerlijke vergoeding. Brabant legt geen strengere stalregels op dan de rest van Nederland, en boeren die al hebben geïnvesteerd laten we niet in de kou staan. Aan de wettelijke natuurregels houden we ons, maar waar Europese regels Brabant onevenredig hard raken, kaarten we dat aan in Den Haag en Brussel.

Natuur ontwikkelen we alleen samen met boeren en grondeigenaren. Bij droogte volgen we de wettelijke volgorde, met waterveiligheid en drinkwater voorop. En bij wolven die een gevaar vormen, grijpt de provincie snel in.

Wat wij gaan doen

4.1 Een provinciale landbouwvisie voor tien jaar, met voorspelbare overgangstermijnen

4.2 Aanvullende Brabantse emissie-eisen voor stallen terugbrengen naar het landelijke niveau, en laten onderzoeken of boeren een tegemoetkoming kunnen krijgen voor investeringen die alleen door de Brabantse regels nodig waren

4.3 Vrijwillige regelingen voor omschakeling of bedrijfsbeëindiging, minstens zo goed als de landelijke, en extra steun voor jonge boeren en opvolgers

4.4 Het Natuur Netwerk Brabant voortzetten op basis van vrijwilligheid, en agrarisch natuurbeheer eerlijk belonen

4.5 Een uitvoeringsstrategie die laat zien hoe we de natuurdoelen halen zonder dwang, met elk jaar een openbare voortgangsrapportage

4.6 Boeren helpen met waterberging en slimme beregening, en samen met waterschappen zorgen voor voorspelbare regels bij droogte

4.7 De nieuwe landelijke ruimte volledig benutten om snel in te grijpen bij probleemwolven, met een snelle schadevergoeding voor veehouders

4.8 Eén provinciaal loket voor boeren, minder dubbele rapportages en meer steun voor streekproducten en korte ketens

HOOFDSTUK 05

Energie & klimaat

Iedereen wil een schone toekomst. Maar wie de energierekening niet kan betalen, of zijn bedrijf niet kan uitbreiden omdat het stroomnet vol zit, heeft weinig aan grote klimaatbeloften.

In Brabant loopt de energietransitie op veel plekken vast. Ondernemers en nieuwe woonwijken wachten soms jaren op een stroomaansluiting. Windparken worden boven de hoofden van inwoners neergezet, en steeds meer mensen hebben het gevoel dat zij de rekening betalen.

Wij willen een energietransitie die inwoners en ondernemers kunnen betalen en die samen met de omgeving wordt gemaakt. Liever een paar jaar later goed, dan nu snel en slecht.

Dit beloven wij

1. **Inwoners praten mee.** Geen windpark waar de provincie over gaat zonder echte participatie van omwonenden.
2. **Een net dat werkt.** Provinciaal geld en stevige druk om netcongestie op te lossen, zodat Brabant kan blijven bouwen en ondernemen.
3. **Betaalbaar verduurzamen.** Geen verplichte warmteoplossing, en gerichte steun voor wie de overstap niet kan betalen.

Waar wij voor staan

Betaalbaarheid en haalbaarheid gaan voor snelheid, ook als klimaatdoelen daardoor later worden gehaald. Bij windparken waar de provincie over gaat, is aantoonbare participatie van omwonenden verplicht en weegt hun inspraak zwaar. De afstand tot woningen bepalen we per locatie. Zonnepanelen horen eerst op daken en bedrijventerreinen, maar een boer mag zelf beslissen of hij zijn grond voor een zonnepark gebruikt.

Brabant staat open voor kernenergie, ook voor kleine modulaire reactoren, als veiligheid en kosten zijn aangetoond. Het stroomnet mag de groei van Brabant niet langer blokkeren. En niemand wordt gedwongen tot één warmteoplossing: bij de overstap van aardgas moeten er betaalbare alternatieven zijn.

Wat wij gaan doen

5.1 Bij elk windpark waar de provincie over gaat een participatieproces met vaste spelregels, en in het besluit laten zien wat er met de inbreng is gedaan

5.2 Omwonenden laten meeprofiteren via lokaal eigendom, een omgevingsfonds of korting op de energierekening

5.3 Provinciale regels die zonneparken op landbouwgrond tegenhouden versoepelen als de eigenaar dat zelf wil

5.4 Geschikte locaties voor kernenergie niet bij voorbaat uitsluiten en bij het Rijk meewerken aan onderzoek naar kleine reactoren

5.5 Provinciaal geld inzetten om uitbreiding van het stroomnet te versnellen, en ruimte voor kabels en stations op tijd vastleggen

5.6 Energiehubs, batterijopslag en het delen van stroom op bedrijventerreinen stimuleren

5.7 Bij netbeheerders en het Rijk aandringen op meer tempo en, binnen de landelijke regels, op voorrang voor woningbouw, scholen, zorg en mkb

5.8 Samen met gemeenten en het Rijk huiseigenaren met een smalle beurs helpen met isolatie

HOOFDSTUK 06

Veiligheid & ondermijning

Brabant is een veilige provincie om in te wonen, maar onder de oppervlakte speelt iets wat niet mag worden genegeerd.

Criminelen dumpen vaten drugsafval in bossen, sloten en weilanden. Drugslabs worden opgezet in lege stallen en loodsen. Jongeren worden via sociale media geronseld als koerier of geldezel. Het opruimen kost Brabant elk jaar veel geld, en inwoners en grondeigenaren worden ermee opgezadeld.

Wij zijn daar duidelijk over: Brabant is geen speeltuin voor criminelen. Wie de fout in gaat, moet dat merken. En wie onschuldig slachtoffer wordt, staat er niet alleen voor.

Dit beloven wij

1. **Drugsafval.** Onschuldige grondeigenaren betalen nooit mee aan het opruimen van gedumpt drugsafval.
2. **Buitengebied.** Meer groene boa's en zichtbaar toezicht in het buitengebied.
3. **Integriteit.** Provinciaal geld en provinciale vergunningen worden niet misbruikt voor criminele activiteiten.

Waar wij voor staan

Een boer die 's ochtends een lekkend vat op zijn land vindt, hoort niet op te draaien voor de opruimkosten. Leegstaande boerderijen en loodsen mogen geen schuilplaats worden voor drugslabs, en in het buitengebied moet meer zichtbaar toezicht komen. Provinciaal geld, vergunningen en grond mogen nooit worden misbruikt door criminelen.

Voorkomen is beter dan genezen, zeker bij jongeren. Maar wie de fout in gaat, moet merken dat dat gevolgen heeft. Wij vinden dat straffen strenger moeten, en dat bus en station veilig moeten zijn voor reizigers en personeel.

Wat wij gaan doen

6.1 De bestaande opruimregeling omzetten in een blijvend fonds met een vaste plek in de begroting, dat alle noodzakelijke opruimkosten vergoedt voor onschuldige grondeigenaren, zonder eigen bijdrage

6.2 Gericht cameratoezicht op bekende dumplocaties, samen met gemeenten en binnen de privacyregels, en een laagdrempelig meldpunt

6.3 Leegstand van agrarische panden tegengaan met snelle herbestemming en, waar nodig, strategische aankoop

6.4 Meer provinciaal geld voor groene boa's, en bij het Rijk aandringen op extra politie voor Brabant

6.5 De Wet Bibob en andere wettelijke middelen benutten om aanvragen te weigeren bij aantoonbare integriteitsrisico's, en de integriteitsaanpak voor bestuurders en Statenleden versterken

6.6 Vervoerders verplichten agressie-incidenten te registreren, slachtoffers te steunen en waar passend aangifte te doen

6.7 Samen met gemeenten, scholen en verenigingen investeren in preventie en voorlichting over online ronselen

6.8 Bij het Rijk pleiten voor strengere straffen en voelbare gevolgen voor jonge daders, zoals schadeherstel en taakstraffen

HOOFDSTUK 07

Migratie & draagkracht

Brabant is een gastvrije provincie. Maar gastvrijheid heeft grenzen, en wij vinden dat die op veel plekken in Brabant bereikt zijn.

Inwoners maken zich zorgen over wat opvang en arbeidsmigratie betekenen voor woningen, voorzieningen en leefbaarheid. Ze zien opvanglocaties komen zonder dat hun mening echt telt, en arbeidsmigranten in overvolle panden, soms met overlast voor de buurt.

Over het aantal asielzoekers beslist Den Haag, maar de gevolgen worden in Brabant gevoeld. De Spreidingswet dwingt gemeenten opvang te regelen, ook als inwoners en gemeenteraad dat niet willen. Wij kiezen voor de draagkracht van Brabant.

Dit beloven wij

1. **Inwoners eerst.** Wij verzetten ons tegen elke nieuwe opvanglocatie zonder instemming van de gemeente en zonder inspraak vooraf van inwoners.
2. **Werkgevers verantwoordelijk.** Werkgevers dragen de verantwoordelijkheid voor fatsoenlijke huisvesting van hun arbeidsmigranten.
3. **Grip op instroom.** We pleiten bij het Rijk voor afschaffing van de Spreidingswet en een strengere asielinstroom.

Waar wij voor staan

Wij willen zo weinig mogelijk nieuwe asielopvang in Brabant, en nooit zonder instemming van de gemeente en zonder dat inwoners vooraf zijn gehoord. De Spreidingswet moet worden afgeschaft. Komt er toch opvang, dan kleinschalig en met zo min mogelijk gevolgen voor omwonenden.

Arbeidsmigratie willen we beperken waar dat kan, met oog voor de Brabantse economie. Werkgevers die arbeidsmigranten inzetten, zijn verantwoordelijk voor fatsoenlijke huisvesting, en niemand krijgt voorrang op een woning alleen omdat hij arbeidsmigrant is. Wie hier komt wonen, leert Nederlands, werkt waar mogelijk en doet mee. Overlast pakken we snel aan, gericht op wie het veroorzaakt.

Wat wij gaan doen

7.1 Aan de provinciale regietafel inzetten op zo weinig mogelijk nieuwe opvang en op respect voor de keuze van gemeenten

7.2 Ons met alle beschikbare middelen verzetten tegen opvang die tegen de wil van een gemeente wordt doorgedrukt

7.3 Waar opvang toch komt: kleinschalig, met vroeg overleg met omwonenden en vaste afspraken over toezicht en veiligheid

7.4 Terughoudend zijn met nieuwe grootschalige distributiecentra die vooral draaien op tijdelijke arbeidsmigranten

7.5 Bij het Rijk pleiten voor een wettelijke huisvestingsverantwoordelijkheid voor werkgevers, met huur en arbeidscontract los van elkaar

7.6 Uitbuiting, overbewoning en malafide uitzendbureaus samen met gemeenten en de Arbeidsinspectie hard aanpakken

7.7 Bij het Rijk pleiten voor strengere inburgeringseisen, en initiatieven steunen die nieuwkomers snel aan werk en taal helpen

7.8 Vaste afspraken met het COA en werkgevers over toezicht, een aanspreekpunt voor omwonenden en snelle opvolging van klachten

HOOFDSTUK 08

Economie & werk

Brabant werkt. Van de chipmachines van Brainport tot het installatiebedrijf in het dorp: Brabanders zijn harde werkers en echte ondernemers.

Toch lopen veel ondernemers vast. Vergunningen duren te lang, regels stapelen zich op, het stroomnet zit vol en goed personeel is moeilijk te vinden. Tegelijk gaat veel aandacht naar de grote groeiregio's, terwijl het mkb elders het gevoel heeft er alleen voor te staan.

Wij steunen Brainport, maar de groei moet ook in West-, Midden- en Noordoost-Brabant te merken zijn. Ondernemers moeten minder last hebben van de provincie, en vakmensen verdienen meer waardering.

Dit beloven wij

1. **Ondernemers eerst.** Eén ondernemersloket, actieve begeleiding en minder provinciale regels.
2. **Heel Brabant.** Bij provinciale investeringen rond Brainport onderzoeken we hoe ook West-, Midden- en Noordoost-Brabant kunnen meeprofiteren.
3. **Vakmensen.** Meer steun voor het mbo, praktijkonderwijs en omscholing naar tekortberoepen.

Waar wij voor staan

De provincie hoort ondernemers niet voor de voeten te lopen. Dat betekent minder regels en snellere vergunningen. Waar wij wél keuzes maken, gaat het om de schaarse ruimte en de leefbaarheid van Brabant: eerst bestaande bedrijventerreinen beter benutten, en terughoudend zijn met nieuwe grootschalige distributiecentra.

Vakmensen zijn goud waard, en het mbo verdient meer waardering. Winkels en voorzieningen in dorpskernen willen we beschermen. Provinciaal investeringsgeld moet meer naar het mkb, ook naar gewone lokale ondernemers en familiebedrijven. Recreatie hoort bij Brabant, maar vakantieparken mogen geen vrijplaats voor criminaliteit zijn, en een geschikte recreatiewoning mag een echte woning worden.

Wat wij gaan doen

8.1 Eén provinciaal ondernemersloket met heldere informatie, actieve begeleiding en tijdige besluiten

8.2 Provinciale regels jaarlijks doorlichten op onnodige lasten voor het mkb, en provinciale opdrachten toegankelijker maken voor kleinere ondernemers

8.3 De samenwerking tussen Brainport en bedrijven en onderwijs in de rest van Brabant actief stimuleren, en investeringen eerlijk over de regio's verdelen

8.4 Bestaande bedrijventerreinen vernieuwen en intensiever gebruiken voordat er nieuwe ruimte bijkomt

8.5 Samenwerking tussen mbo, praktijkonderwijs en werkgevers ondersteunen, met meer stages, leerwerkplekken en omscholing

8.6 Nieuwe grote winkelgebieden buiten de kernen beoordelen op de gevolgen voor dorps- en stadscentra

8.7 Provinciale investeringen, onder meer via de BOM of een eigen mkb-regeling, sterker richten op het mkb en familiebedrijven

8.8 Criminaliteit op vakantieparken aanpakken, en geschikte recreatiewoningen tijdelijk of definitief laten bewonen als ze aan de eisen voldoen

HOOFDSTUK 09

Cultuur, identiteit & sport

Brabant is meer dan een plek op de kaart. Het is carnaval in februari, de kermis in de zomer en de schutterij die al eeuwen trekt.

Het is worstenbrood bij de koffie, het dialect aan de keukentafel en een harmonie die bij elk dorpsfeest speelt. Maar die manier van leven gaat niet vanzelf door. Verenigingen vinden moeilijker vrijwilligers, regels voor evenementen worden zwaarder en kerken en kloosters raken leeg.

Wij willen dat Brabant Brabant blijft. Iedereen die hier woont, ongeacht afkomst of geloof, is welkom om mee te doen.

Dit beloven wij

1. **Onze tradities.** Provinciale steun voor carnaval, schutterijen, kermissen en dorpsfeesten.
2. **Lokale cultuur.** Minimaal een kwart van het cultuurbudget gaat naar lokale cultuur en verenigingen.
3. **Vrijwilligers.** Een Brabantse vrijwilligerspas en minder papierwerk voor vrijwilligers.

Waar wij voor staan

De Brabantse identiteit verdient bescherming. Carnaval, Sinterklaas, schutterijen en kermissen blijven, en de provincie steunt ze actief. Verenigingen houden rekening met verschillende gevoeligheden, maar een traditie verdwijnt niet omdat iemand er bezwaar tegen heeft.

Lokale cultuur, zoals harmonieën, fanfares en toneelverenigingen, verdient een vaste plek in het cultuurbudget. Historische kerken, kloosters en boerderijen willen we behouden, zo nodig met een nieuwe functie. Amateursport en verenigingen zijn het hart van het dorp, en vrijwilligers verdienen waardering en minder papierwerk.

Wat wij gaan doen

9.1 Carnavalsverenigingen, schutterijen en organisatoren van kermissen en dorpsfeesten ondersteunen met provinciale subsidie

9.2 Samen met gemeenten de regels voor kleinschalige evenementen eenvoudiger maken, met behoud van veiligheid

9.3 Minimaal een kwart van het provinciale cultuurbudget reserveren voor lokale cultuur, en bij subsidies ook kijken naar wat een vereniging betekent voor het dorp

9.4 Dialectprojecten, erfgoededucatie en de Brabantse geschiedenis op scholen ondersteunen

9.5 Eigenaren helpen met het onderhoud en de herbestemming van monumenten, kerken en karakteristieke boerderijen

9.6 Amateurverenigingen helpen bij het verduurzamen en onderhouden van hun accommodaties

9.7 Een Brabantse vrijwilligerspas invoeren en overbodige regels voor vrijwilligers schrappen; de VOG bij werken met kinderen blijft

9.8 Regionale journalistiek steunen met respect voor haar onafhankelijkheid, en bij het Rijk pleiten voor voldoende geld voor Omroep Brabant

HOOFDSTUK 10

Bestuur & financiën

Veel Brabanders weten niet wat de provincie precies doet, terwijl er elk jaar honderden miljoenen euro's omgaan in het provinciehuis.

Over hun bus, hun wegen, hun landschap en hun dorp wordt in 's-Hertogenbosch beslist, vaak zonder dat ze het merken en nog vaker zonder dat ze zijn gevraagd. Een provincie die geld van inwoners uitgeeft, moet uitleggen waaraan. En een provincie die over dorpen beslist, moet daar ook komen luisteren.

Wij willen een provincie die dichtbij is, die luistert en die zuinig omgaat met het geld van Brabanders.

Dit beloven wij

1. **Geen hogere lasten.** De provinciale belasting op de auto stijgt in 2027–2031 niet, behalve een beperkte inflatiecorrectie.
2. **Inwoners beslissen mee.** Een raadgevend provinciaal referendum en burgerpanels voor grote besluiten.
3. **Zuinig bestuur.** Minder externe adviseurs, en het Brabantse vermogen bewaren we voor de toekomst.

Waar wij voor staan

De provincie is er voor de inwoners, niet andersom. Inwoners krijgen meer directe invloed, en het bestuur legt altijd uit wat het met hun inbreng doet. Eerst eigen kennis gebruiken, pas daarna externe adviseurs inhuren. Het provinciale vermogen, ook het geld uit de verkoop van Essent, beheren we voor toekomstige generaties. Landelijk zetten wij ons in voor lagere lasten; in Brabant beginnen we met een duidelijke grens: de provinciale belasting op de auto gaat niet omhoog.

Gemeenten helpen we waar het kan, en we grijpen in waar het moet. Gemeenten die samen sterker worden, stimuleren we om samen te gaan. Maar de provincie start nooit een herindeling tegen de wil van een gemeenteraad, en dorpen en kernen houden daarbij hun eigen stem.

Onze plannen betalen we zonder inwoners zwaarder te belasten: door slimmer te besteden, door de keuzes uit dit programma voorrang te geven in de begroting, en door het vermogen alleen te gebruiken voor eenmalige investeringen, zoals het stroomnet en de start van het opruimfonds voor drugsafval. Nooit voor vaste lasten.

Wat wij gaan doen

10.1 De opcenten op de motorrijtuigenbelasting in 2027–2031 niet verhogen, behalve een beperkte inflatiecorrectie

10.2 Externe inhuur alleen als de kennis aantoonbaar niet in huis is, en elk jaar openbaar maken hoeveel geld naar adviseurs gaat

10.3 Een raadgevend provinciaal referendum invoeren voor grote besluiten, en burgerpanels met gelote Brabanders

10.4 Provinciale Staten een aantal keer per jaar laten vergaderen in de regio, met inloopbijeenkomsten voor inwoners

10.5 Bij elk groot besluit openbaar maken hoe inwoners zijn betrokken en wat er met hun inbreng is gedaan

10.6 Gemeenten met financiële zorgen vroeg helpen, en ingrijpen als problemen structureel worden

10.7 Samenvoeging van gemeenten stimuleren waar ze er sterker van worden, maar nooit tegen de wil van de gemeenteraad. Inwoners praten mee, en na een fusie houden dorpen hun stem via dorpsraden en kernbudgetten

10.8 Een begroting die voor inwoners leesbaar is, met per onderwerp duidelijk waar het geld naartoe gaat

SLOTWOORD

Slotwoord

Beste lezer,

U heeft gelezen waar De Nederlandse Stem voor staat in Noord-Brabant: betaalbaar wonen en leefbare dorpen, een toekomst voor onze boeren, een bereikbaar en veilig Brabant, en een provincie die dichtbij is.

Dit programma is een begin, geen eindpunt. Plannen worden pas werkelijkheid als mensen er samen hun schouders onder zetten. Daarom nodigen wij iedere Brabander uit om mee te doen. Als kiezer, als lid, als vrijwilliger of als kandidaat. Elke stem telt, en alle handen die meehelpen ook.

Wij beloven niet alles op te lossen. Wel beloven we te luisteren, duidelijke keuzes te maken en eerlijk te zijn over wat wel en niet kan. Dat is wat inwoners van de politiek mogen verwachten.

Op 17 maart 2027 kiest u wie namens u beslist in het provinciehuis. Wij vragen u om uw vertrouwen.

> **Laat uw stem horen.**
> **Voor Brabant.**

Het landelijk bestuur van De Nederlandse Stem

17 MAART 2027 · NOORD-BRABANT

Brabant verdient een stem die luistert.

Sociaal waar het moet.
Duidelijk waar het nodig is.

De Nederlandse Stem
Bruistensingel 500, kamer 1.1 · 5232 AH ’s-Hertogenbosch
085 3696 274 · noord-brabant@denlstem.nl
www.denederlandsestem.nl

DE NEDERLANDSE STEM